

מגינת ורדין⁽³⁾ [שהחין] [שהיתה] שם מימות נביאים הראשונים.

ט. ואין מגדלין בה תרנגולין.⁽⁴⁾

י. ואין מלינין בה את המת, שאם מת בה אדם, באותו היום קוברים אותו מיד.⁽⁵⁾

ומבאר הגמרא את טעמם של הדינים האלו:

א. אין הבית חלוט בה: משום דכתיב: "וקם הבית אשר בעיר אשר לו חומה לצמיות לקונה אותו לדורותיו" —

וקסבר התנא של הברייתא: לא נתחלקה ירושלים לשבטים שחלקו את שאר הארץ,

הבית והסגיר את הבית שבעת ימים. ושב הכהן ביום השביעי וראה והנה פשה הנגע בקירות הבית. וצוה הכהן וחילצו את האבנים אשר בהם הנגע ... ואת הבית יקציע מבית סביב ... — מכל מקום אם אירע כן בירושלים, אינו נוהג דין זה.

ה. ואין מוציאין בה זיזין [קורות היוצאות מן הכתלים] וגזוזטראות [מרפסות על פני העליה מבחוץ].

ו. ואין עושין בה אשפתות.

ז. ואין עושין בה כבשונות [משרפות סיד לקדרות].

ח. ואין עושין בה גנות ופרדסות, חוץ

וראה מה שכתב בזה ב"דבר אברהם" חלק א סימן ד אות ו.

3. א. כתב רש"י: גינת ורדין: כך שמה, והיינו "כפת הירדן [הנזכרת בברייתא דפטום הקטורת], על שם שדרך הורד לגדל על שפת הירדן; וכונתו לומר, שמשום כך מניחין אותה, כי היא נצרכת לקטורת, וכאשר הביא המאירי משמו.

ב. הרמב"ם [בית הבחירה ד יז] כתב: "ואין נוטעין בה גנות ופרדסים, ואינה נזרעת ולא נחרשת שמא תסרה, ואין מקיימין בה אילנות חוץ מגינת ורדים שהיתה שם מימות נביאים הראשונים".

4. וכמבואר גם במשנתנו לעיל עט ב.

5. הרמב"ם [בית הבחירה ז יד] הוסיף בענין זה: ואין מעבירין בתוכה עצמות אדם.

עוד הוסיף הרמב"ם מה שלא נזכר בברייתא זו:

"ואין משכירין בתוכה בתים, ואין נותנין בה

מניחים אותה ומודדין אל שאר העיירות הסמוכות לו".

ולגבי עיר שאין בה בית דין, מבואר כדברי הרמב"ם בברייתא המובאת בסוטה מה ב: "מנין שאם נמצא סמוך לעיר שאין בה בית דין, שמניחין אותה ומודדין לעיר שיש בה בית דין, תלמוד לומר: "והיתה העיר הקרובה אל החלל] ולקחו זקני העיר ההיא", ["העיר" יתירא דרשינן, שהיה יכול לומר: "ולקחו זקניה" מכל מקום"; ולגבי ירושלים הביאו האחרונים, שכן מבואר בתוספתא סוטה ט ג.

והתוספות בבבא בתרא כג ד"ה בדליכא, תמהו: הרי מן הסוגיא שם משמע בטעם הדין שהעיר הקרובה אל החלל מביאה עגלה ערופה: כי מתוך הקרובה מוכח שמשם בא ההורג, [ולכן מבואר שם, שאם בעלמא "רוב וקרוב הולכים אחר הרוב", כי אז אם נמצאת עיר גדולה יותר ברוב עם, לא היתה מביאה העיר הקרובה עגלה ערופה], ואם כן איך הולכים לעיר אחרת שיש בה בית דין, והרי מתוך הקרובה מוכח, שהרוצח בא מאותו עיר שאין בה בית דין; ולא יישבו;